ANCHETELE NOASTRE IN ARDEAL

Exemplul Iugoslaviei

Măsurile guvernului din Belgrad cu privire la aprovizionarea populației și studenții cari frecventează universitățile străine

Cluj, Septembrie

Ziarele din Banatul sârbesc, ne aduc informații foarte instructive cu privire la cele mai recente măsuri ale guvernului din Belgrad în domeniul securității și al liniștei interne. Astfel, prima măsură se referă la aprovizionarea populației cu produse de strictă necesitate și în privința aceasta conducătorii statului au pus în aplicare soluția cea mai radicală și mai corespunzătoare nevoilor obștești. Guvernul a introdus atât controlul prețurilor cât și o dirijare rațională a aprovizionării.

Se pare că aceste măsuri au fost luate la sugestiile populației din provinciile alipite. Cum în aceste teritorii, o bună parte din comerț nu se află în mâinile sârbilor și specula amenința să ia proportii, conducerea de stat a intervenit promt pentru înfrânarea scumpirei vieții, punând în funcțiune un riguros control asupra comerțului particular.

E de prisos să repetăm aici în specificări amănunțite, care este caracterul comerțului în Ardeal, fiindcă se știe cine deține piețele provinciei noastre și aprovizionarea populației. Deasemeni n'am putea susține că nu s'au luat măsuri suficiente pentru combaterea speculei.

Altceva trebue subliniat și anume, că toate dispozițiunile în vigoare astăzi cu privire la reglementarea prețurilor, nu sunt îndeajuns de corespunzătoare cu situația specifică din această provincie. Și vom expune câteva cazuri pe deplin edificatoare.

Leega prevede un câștig de 20 la sută. Ori, acest criteriu este respectat în întreg cuprinsul Ardealului abia de câteva sute de țărani români revânzători, cari reușesc să străbată piețele Clujului, Aradului, Sibiului și Brașovului. Există o lume, care profitând de conjunctura politică internațională, abuzează atât de cinic în viața comercială, încât câștigă cel puțin sută la sută. Ce să facă autoritățile locale, când acești negustori se găsesc în massă și confundă liberatea speculei cu drepturi minoritare?

Legea, mai prevede apoi, afișarea prețurilor în vitrine. Și într'adevăr știm cât costă șofranul, scorțișoara, piperul, nuca de cocos și roșcovele. La produsele de strictă necesitate, prețurile sunt în magazine, stabilite așa cum vor speculanții.

Tot legea recentă impune inventarierea proviziilor alimentare. Vom ști de aici înainte precis de ce stocuri dispunem în fiecare oraș. Insă, ce se întâmplă în ziua, când o coaliție de negustori — și acestea sunt atât de frecvente în Ardeal, încât constitue un adevărat complot împotriva consumatorului — refuză să aducă în magazine un anumit produs, dând impresia populației că el nu se găsește decât la prețuri urcate? Nimic.

Decretul a intrat în funcțiune, dar — după cum vedeți — în asemenea condițiuni. Prin urmare, măsurile combative împotriva speculei nu mai pot fi luate în considerare. Soluția trebue să pornească dela realitățile de aici, cari reclamă amplificarea sistemului de ocrotire contra desmățului de pe piețe. Aprovizionarea Ardealului trebue să treacă direct în mâinile statului. Căci, reglementarea comerțului și apărarea orașelor și satelor față de spolitori, constitue o problemă vitală și ori cât de mult s'ar scrie, totuși nu s'ar insista îndeajuns asupra ei. Să plecăm de la materialul documentar adunat cu ocazia ofensivelor sanitare și care ne vorbește dramatic despre o populație românească subalimentată. Iar, aceste constatări, se făceau eri, într'o perioadă de prețuri normale. Ce surprize ne pot pândi deci mâine în urma scumpirei excesive a alimentelor, trecute prin bursa neagră în așa grad, încât ajung în condiții tot mai anevoiose în marea massă a consumatorilor? Și care stat ar putea consimți să-și flămânzească populația, pentrucă dreptul de gangsterism comercial se ridică la privilegiul minoritar sub presiunea evenimentelor?

Dar, statul iugoslav a mai făcut și altceva după cum ne informează presa din Banatul sârbesc. El a reglementat după firești interese naționale, frecvența studenților la universitățile străine.

Iată un lucru pe care trebue să-l facem și noi neîntârziat în Ardeal. Ar trebui, poate, în primul rând, să modificăm sistemul eliberării pașaoartelor. Nu odată am văzut aproape îngroziți pe funcționarii dela punctele de frontieră, de plimbările pretextate cu cele ami imaginative motive, unii călătorind cu pașaoarte eliberate de chesturi, alții cu pașaoarte eliberate de prefecturile de județe, iar a treia categorie cu pașaoarte obținute direct dela București. Oare, noi avem vreo evidență câte pașaoarte se eliberează anual în Ardeal? Apoi, ținem vreun registru de control asupra numărului studenților cari frecventează universitățile străine și suntem informați exact asupra activității acestora în anumite capitale?

Consultând anuarele din ultimii ani ale universității din Cluj, am vedea că facultățile de aici au fost ocolite sistematic. In ce măsură s'a făcut acest lucru ne-am lămuri mai precis în ziua, când de pildă, la Brașov și Sibiu, s'ar inventaria scutirile de obligațiile militare cerute pentru studii în străinătate.

In general, e necesar să ne ocupăm atent de anumite activități în străinătate și întrucât avem o lege a ridicări cetățeniei, care nu privilegiază pe nimeni, s'o aplicăm prompt.

V. M.

Telegrame din străinătate

„Țelurile germano-sovietice"

Ziarul „Essener Nationalzeitung" despre noile directive politice ale Germaniei și Rusiei

Berlin, 29 (Rador). — Agenția DNB transmite:

Sub titlul „Țelurile germano-sovietice" ziarul „Essener Nationalzeitung" publică un articol al unui colaborator diplomatic cu privire la atitudinea Germaniei. Autorul articolului scrie între altele:

Interesul Germaniei în sud-est este de a păstra și de a asigura raporturile normale ale acestui spațiu cu partenerii lui naturali. Deaceea țelul Germaniei este de a vedea un spațiu balcanic neutru cu o economie constantă și întreținând relații pacifice cu Reichul și cu prietenii săi.

Uniunea Sovietelor, care are noui relații amicale cu Germania, face cunoscut că are aceeas dorință.

Deaceea popoarele nu mai au cosmarul unei dușmănii între Germania și Soviete, de care Anglia încerca să profite.

Politica urmărită de Germania, Uniunea Sovietică și Italia, în calitatea lor de parteneri naturali ai spațiului balcanic, față de Balcani, nu lasă nici un loc pentru interese străine.

Neutralitatea Belgiei și Olandei și respectarea ei strictă de către Germania și Franța, constitue condițiile istorice de bună vecinătate între aceste din urmă două țări. Dispariția acestui prag ar pune din nou în discuție problema vecinătății dintre Germania și Franța, în toată adâncimea ei istorică și psihologică.

Germania știe acest lucru, iar Franța ar trebui să se gândească bine când Anglia o sfătuește să facă altfel.

Germania respectă principiul francez, și în definitiv și englez, că Belgia și Olanda nu trebue să aparțină nici unui grup de puteri. Germania face acest lucru pentru belgieni și pentru olandezi, dar și pentrucă astfel se înlesnește pacificarea între Germania și Franța, care a fost totdeauna țelul politicei germane.

Țările scandinave vor găsi în istoria și în situația lor geografică destule motive pentru a menține o neutralitate devenită pentru ele o necesitate politică.

Germania cunoaște tentativele Angliei de a menține în orbita sa Lituania, slujindu-se de ulcerul artificial al Memelului. Ea cunoaște și manevra britanică de a împinge Rusia să se alieze contra Germaniei cu Anglia și de a câștiga cu ajutorul Franței în țările baltice, servindu-se de sistemele garanției, o poziție îndreptată atât contra Germaniei cât și contra Rusiei.

După ce relațiile germano-ruse au suferit o modificare naturală durabilă și au fost adâncite prin soluționarea comună a chestiunii polone, țelul principal germano-rus este de a îndepărta pentru totdeauna din spațiul baltic interesele și pe interesații străini. Este deci indispensabil în acest ceas ca Germania și Rusia să se înțeleagă pentru a rezolva problema țărilor baltice în singurul fel care poate înlesni pacea europeană, făcând popoarele fericite și adaptate în chip natural necesităților marilor puteri.

Cercurile diplomatice franceze și ofertele de pace ale Germaniei

Paris, 29 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Acordurile germano-sovietice n'au produs nicio surprindere în cercurile diplomatice franceze, ele răspunzând întru totul prevederilor franceze.

Rusia se asociază la ultimatumul de pace la care vor fi invitate și alte puteri să se alăture, iată ceeace reiese din declarația dela Moscova, care prevede o inițiativă politică comună dar nu precizează dacă există o alianță militară între Germania și Soviete.

Înțelegerea politică va fi folosită ca înțelegere militară în scopul de a se obține un maximum de efect psihologic, dar declarația nu precizează dacă această înțelegere există în mod real.

La Paris se socotește că punctul principal și cel mai semnificativ al poziției reale a Germaniei este faptul că Rusia furnizează Germaniei materii prime plătite pe termen lung.

In sfârșit, cercurile diplomatice subliniază importanța delimitării definitive a Poloniei, ceeace înseamnă că Reichul renunță la proectul de reconstituire a unui stat polon tampon.

*

Paris, 29 (Rador). — Agenția „Havas" transmite:

Nota germano-sovietică, publicată azi dimineață, este comentată în cercurile bine informate din Paris.

Se subliniază că, după ce a protestat cu atâta violență contra diktatului dela Versailles, Germania consideră acum ca bază a unei păci durabile distrugerea națiunii polone.

Cercurile din Paris observă că împărțirea Poloniei nu este decât una din problemele puse de conflictul actual, al cărui motiv fundamental este dominația Germaniei în Europa. Franța și Anglia fac războiul pentru a împedica hegemonia germană și luptă pentru securitatea lor și a tuturor țărilor civilizate.

Ce se spune la Londra

Londra, 29 (Rador). — **Deși până Vineri la amiază nu se produsese nici o reacție oficială britanică față de tratatele semnate la Moscova, redactorul diplomatic al agenției Reuter comunică din cercuri bine informate:**

1) D. Neville Chamberlain a precizat într'o declarație recentă că acțiunea Rusiei nu va avea nici o influență asupra hotărârii Marei Britanii și Franței de a continua războiul până ce țelurile lor vor fi fost realizate.

2) Pe când pactul ruso-german propune consultări, împreună cu puterile amice, spre a se pune capăt stării de războiu dintre Anglia, Franța și Germania, acelaș pact respinge orice amestec în reglementarea făcută la Moscova în chestiunea poloneză.

3) Deși pactul ține în seamă eventualitatea continuării războiului, el nu prevede decât consultări între Germania și Rusia. Cu alte cuvinte Germania ar vrea să plătească prin noui concesii eventualul ajutor militar al Rusiei.

4) Deși este neprecis la cine s'au gândit rușii și germanii prin expresiunea „puteri amice", nu va fi ușor a solidariza unele state neutrale cu inițiativa propusă, căci aceasta ar însemna ca ele să-și ia răspunderea sau, cel puțin, să se declare de acord cu desmembrarea Poloniei.

Este inutil să adăogăm, încheie Reuter, că guvernul britanic se va consulta imediat cu guvernul francez asupra atitudinii pe care o vor observa față de acțiunea ruso-germană.

*

Londra, 29 (Rador). — Corespondentul Agenției „Havas" transmite:

Comentând ultimele știri din Moscova, ziarele exprimă în general părerea că, oricare ar fi ofertele de pace pe care le-ar putea face d. Hitler și consilierii săi, ele nu merită nici măcar să fie examinate. Numai distrugerea absolută a hitlerismului ar putea creea condițiuni de pace acceptabile pentru puterile occidentale.

Războiul pe mare într'o nouă fază

Paris, 29 (Rador). — *Agenția „Havas" comunică:*

Operațiile navale au ajuns la o răscruce și războiul pe mare va intra într'o nouă fază.

Sfârșitul celei de a treia săptămâni de războiu coincide cu două fapte de deosebită însemnătate navală: submarinele germane aflate în larg dela începutul ostilităților, se află acum la limita posibilităților lor de croazieră, iar organizarea pazei bastimentelor comerciale franceze și engleze este ca și încheiată.

Submarinele germane trebue să se înapoieze la bazele lor pentru revizuirea aparatelor foarte delicate, a căror desăvârșită funcționare este o chestiune de viață sau de moarte pentru echipagii. Singura amiralitate germană va putea cunoaște astfel soarta submarinelor victime ale abordajiilor, plaselor, minelor, accidentelor și atacurilor inamice. După informațiile amiralității franceze, dintre submarinele germane, care au ieșit în larg înainte de începerea ostilităților, nu se vor mai înapoia decât jumătate.

Măsurile luate până acum de Franța și Anglia sunt atât de eficace încât noul val de submarine, care va fi trimis în larg, va găsi fie regiuni fără navigație, fie vapoare atât de bine păzite încât atacul împotriva lor va însemna o adevărată sinucidere.

Redactorul naval al Agenției HAVAS trage deci concluzia că amiralitatea germană va modifica probabil de aceea tactica sa și că activitatea submarinelor va scădea. Germanii vor încerca probabil să înlocuiască acțiunea submarină printr'o acțiune aeriană.

Atacul unei părți din flota cuirasată britanică poate fi considerat ca o repetiție generală a tacticei noui. Rezultatele primului atac ar putea, de altfel, să descurajeze dinainte comandamentul german, căci nicio pagubă nu a fost pricinuită unităților engleze, iar două aparate germane au fost scoase din luptă.

Lupta între forțele navale engleze și aviația germană constitue un fel de eveniment istoric, plin de învățăminte.

Intr'adevăr, în cursul războiului spaniol avioanele au atacat cu succes un cuirasat, căruia i-au pricinuit însemnate stricăciuni în portul Alicante. Deasemeni, o unitate navală germană a fost atinsă în primele zile de război, la Wilhelmshafen. In aceste cazuri era însă vorba de vapoare în port, deci incapabile de a manevra.

In ciocnirea din Marea Nordului, bastimentele britanice s'au putut ajuta unele pe altele prin tirurile lor împotriva avioanelor, iar mersul lor în zig-zag au reușit să deruteze pe piloții avioanelor inamice.

Dreptul războiului naval

Berlin, 29 (Rador). — *Agenția D. N. B. transmite:*

Din partea cercurilor autorizate germane presa a primit azi următoarele explicații cu privire la problemele în legătură cu dreptul războiului naval:

Regulamentul german asupra prizelor maritime se baza în primul rând pe „declarația dela Londra, din 1909", cu toate că ratificarea acestei declarații a eșuat din cauza opoziției făcută de Camera lorzilor.

In primul rând Reichul limitase conceptul contrabandei absolute la produsele de războiu necontestate și nici nu stabilise o listă de contrabandă condiționată.

Aceste planuri germane însă au fost stânjenite de lista asupra contrabandei de războiu, publicată de Anglia în ziua de 4 Septembrie a. c.

Germania a fost obligată să folosească aceleiași metode ca și Anglia.

Reichul însă, a lăsat să treacă o săptămână, pentru a pune în vigoare, la 14 Septembrie, lista sa asupra contrabandei, publicată la 12 Septembrie.

Inainte de publicarea acestei liste asupra contrabandei condiționate nici un vas german nu avea dreptul de a sechestra astfel de încurcături.

Deci numai dela 14 Septembrie forțele navale germane au sechestrat transporturi cuprinzând contrabandă condiționată.

Condițiunile torpilării vaselor neutre, cari transportă contrabandă, sunt precis și amănunțit stabilite de regulamentul asupra prizelor maritime.

După salvarea echipagiului vasului, acesta poate fi torpilat numai dacă toate condițiunile prevăzute de regulamentul asupra prizelor maritime sunt întrunite.

Reichul observă deci în mod meticulos declarația dela Londra, care prin articolul 49 prevede; „vasul de războiu poate distruge vasul neutru, care a fost sechestrat, numai dacă transportarea acestui constituie o amenințare a vasului de războiu sau a operațiilor sale".

Marina de războiu germană a făcut tot ce a fost posibil pentru a împiedica abaterile. Dacă totuși s'au produs abateri, tribunalul prizelor maritime va judeca reclamațiunile, în cursul unor procese în toată regula".

CHINEZII ANUNȚĂ O MARE VICTORIE

Ciungking, 29 (Rador). — **Agenția chineză Central News anunță că trupele chineze au obținut o însemnată victorie pe frontul din Kiangsi, în China centrală.**

Chinezii ar fi reluat toate pozițiile cedate în ultimele zile sub presiunea japonezilor. Acești ar fi avut pierderi grele și s'ar afla în plină retragere.

Lupta a durat o noapte întreagă și a fost foarte violentă în deosebi în regiunile Lofang, Yenceng și Ciangfu.

Liniile chineze de pe frontul din nordul provinciei Hunan ar fi rămas neschimbate, iar mai multe poziții ar fi fost recucerite de chinezi, după lupte înverșunate, la nord de Cianghua.

Statele-Unite vor media în războiul chino-japonez

Waschington, 29 (Rador). — **Ministerul afacerilor chineze a declarat unui ziarist american că Statele Unite au primit să ia asupra lor rolul de mediator în războiul chino-japonez.**

Agenția „HAVAS" anunță că această sugestie nu a găsit niciun ecou la Washington.

D. Cordell Hull a declarat că această chestiune nu a fost studiată de departamentul de stat. Mai mulți înalți funcționori ai acestui departament declară că pentru ca Statele Unite să poată lua în considerare un asemenea rol, ele ar trebui să fie sesizate de amândoi beligeranții.

Ambasada chineză din Washington nu are nicio informație oficială asupra acestei chestiuni.

*

Tokio, 29 (Rador). — **Purtătorul de cuvânt al ministerului afacerilor străine a declarat că svonurile că Statele Unite ar fi gata să asume rolul de intermediar între guvernul chinez central din Ciungking și cel din Tokio constitue simple baloane de încercare.**

Cum își apără Olanda neutralitatea

Amsterdam, 29 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Neutralitatea Olandei este apărată în mod activ. Inundarea unor vaste regiuni poate fi făcută complet în caz de nevoe. In nordul și sudul Olandei, unele ținuturi sunt de pe acum inundate. In toate sectoarele, care prezintă o importanță strategică, nivelul canalurilor de inundare a fost ridicat pentru ca, la nevoe, inundarea să se poată face de îndată.

La frontiera dintre Olanda și Germania se găsesc obstacole împotriva carelor de asalt pe șoselele, care formează singurele căi de acces pe teritoriul olandez. Toate tăblițele indicatoare au fost scoase pe o rază de mai mulți kilometri, în regiunea frontierei. Totuși, micile orașe și sate olandeze din apropierea frontierei mențin contactul cu Reichul.

Trei vapoare norvegiene scufundate de submarinele germane

Oslo, 29 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Trei vapoare norvegiene au fost scufundate, în cursul zilei de azi.

Cargobotul „Takstaas", înscris în registrele portului Arendal, a fost torpilat la 16 mile de farul Marsienen, în largul portului Bergen. Echipagiul a fost salvat și adus la Bergen.

Vaporul „Jern", în drum spre Anglia, a fost deasemeni torpilat. Echipagiul a fost salvat de un torpilor norvegian, care l-a adus la Christiansand.

Ambele vase erau încărcate cu lemn.

Al treilea vapor scufundat este cargobotul „Solass", care s'a isbit de o mină în Marea Nordului, în cursul unei călătorii dela Anvers spre Suedia, având pe bord o încărcătură de lemn.

Echipajul a fost salvat de un vapor englez.

Desființarea grupului comunist din Camera franceză

Paris, 29 (Rador). — **„Monitorul Oficial" de azi dimineață publică modificările aduse listelor electorale și anume: desființarea grupului comunist și înlocuirea lui cu grupul muncitoresc și țărănesc francez prezidat de d. Ramette și compus din 43 deputați foști comuniști. Alți 28 deputați cari făceau și ei parte din grupul comunist — al cărui efectiv total era de 71 membri — nu figurează pe lista numelor publicate oficial, cei mai mulți dintre ei fiind mobilizați.**

Primele livrări de bumbac din Statele-Unite in Anglia

Londra, 29 (Rador). — *Ministerul informațiilor anunță că în curând se vor efectua primele livrări de bumbac din partea Statelor-Unite, pe baza acordului de schimb în natură, prin care Marea Britanie dă cauciuc în schimbul bumbacului.*

Conform acordului, vor sosi în Anglia 600.000 baloturi de bumbac. Se știe că bumbacul este unul din articolele pe care ministerul aprovizionării le acumulează în vaste depozite, în anumite puncte ale țării.

Acord comercial intre Turcia și Germania

Ankara 29 (Telegraph Orient). — *Se afirmă că în curând va fi semnat un nou tratat comercial între Turcia și Germania. In vederea încheerii acestui tratat s'a și luat un contact preliminar la Ankara. Acest nou tratat va diferi cu totul de acordurile de clearing, pe baza cărora se făcea până acuma schimbul comercial între cele două țări. Noul tratat va prevedea plata mărfurilor, importate de Germania din Turcia, în devize libere, bazate pe valuta unei țări neutre.*

UN DISCURS AL CARDINALULUI POLONEZ HLOND

Cetatea Vaticanului, 29 (Rador). — *Cardinalul Hlond a ținut un discurs la postul de radio Vatican, adresându-se conaționalilor săi în limba polonă „pentru a-i încuraja în credința față de patrie și în încrederea față de Dumnezeu.*

Cardinalul a adus omagii armatei polone, și populației din Varșovia al cărei eroism l-a preamărit. El a adus deasemeni omagii spiritului de sacrificiu al prizonierilor, apoi a recomandat întregului popor polon să se încreadă în voința Providenței, „ale cărei planuri sunt nepătrunse".

ANGLIA ARE DESTULE PROVIZII ALIMENTARE

Londra, 29 (Rador). — **D. Morrison, ministrul alimentării, într'o declarație făcută la radio Londra a scos în evidență faptul că Anglia are destule provizii alimentare. Ministerul său are mari rezerve de zahăr și prin diferite arajamente aceste rezerve vor fi sporite. Totuși, în țară nu va fi belșugul obișnuit. In privința planului de raționare, d. Morrison a spus că nu există nicio nesiguranță și că prețurile nu sunt atât de mari încât să nu le poată face față și punga săracului.**

Un protectorat polon după modelul Boemiei și Moraviei?

Amsterdam, 29 (Rador). — **Corespondentul agenției „Havas" transmite:**

După fixarea frontierei definitive germano-sovietice în Polonia, cercurile politice se așteaptă la proclamarea unui protectorat polon după modelul Boemiei și Moraviei, având drept capitală și sediu al protectoratului orașul Varșovia.

Pentru moment, Berlinul pare în încurcătură, căutând o personalitate care să poată juca rolul președintelui ceh Hacha. S'ar putea, din cauza dificultăților, ca protectoratul să rămână destul de multă vreme supus administrației militare germane.

Dorința conducătorilor germani pare să fie totuși de a rezolva cât mai repede această chestiune, spre a putea revendica bunurile polone din străinătate în numele unui „guvern polon".

Acordarea de credite pe termen scurt beligeranților

Washington, 29 (Rador). — **Proectul de lege asupra neutralității prevede, în materie de credite pe termen scurt, acordate beligeranților, că statele, care nu vor plăti până într'un termen de 90 zile, nu vor mai putea obține asemenea credite.**

Senatorul Pittmann a precizat că această prevedere nu se aplică creditelor acordate de firme americane unor cetățeni străini în scopuri particulare.

*

New-York, 29 (Rador). — **Un sondaj al opiniei publice americane a arătat că 63% din persoanele întrebate și-au exprimat părerea că în cazul când Germania ar înfrânge Franța și Anglia, ea ar ataca apoi Statele Unite.**

Mișcare in corpul diplomatic iugoslav

Belgrad, 29 (Rador). — D. Vladimir Milanovici, consilier la legația iugoslavă din Londra, a fost numit ministru al Iugoslaviei la Berna.

D. Alexandru Avakumovici, consilier la legația iugoslavă din Madrid, a fost numit ministru al Iugoslaviei la Madrid.

Comemorarea fostului prim-ministru Armand Călinescu, la Sighișoara

Justiția sighișoreană proslăvește personalitatea fostului președinte de consiliu

Sighișoara, 28 Sept.

Miercuri, 27 Septembrie, la orele 9 a. m. toți magistrații instanțelor judecătorești din Sighișoara, primul procuror, personalul acestor instanțe și membrii baroului avocaților din localitate și d. Virgil Hulea șef de serviciu la prefectură reprezentând pe d. prefect al județului care din motive de forță majoră a lipsit din localitate, s'au adunat în sala de ședință a tribunalului pentru a comemora pe marele dispărut Armand Călinescu.

D. *Nicolae B. Alduleanu* primpreședintele tribunalului Târnava-Mare deschizând ședința a rostit următoarele:

Suntem cu toții întruniți în adunare generală, pentru a comemora pe marele bărbat de stat Armand Călinescu, fost prim-ministru al României.

El a căzut la postul datoriei, răpit din mijlocul poporului de mâini criminale, tocmai în momente când patria și națiunea aveau mai mult nevoie de el.

Armand Călinescu, s'a născut la 1893 la Pitești, fiu de ofițer, după strălucite studii făcute în țară și în străinătate, a debutat în magistratură, pe care a părăsit-o intrând în viața politică, unde îl împingea temperamentul lui combativ.

A fost deputat, secretar general la mai multe departamente, Ministru de Interne, la educația națională, la apărarea națională și în fine prim-ministru al țării.

La toate aceste demnități, s'a ridicat Armand Călinescu, grație spiritului său inteligent, energic și priceput, plin de avânt și patriotism.

In calitate de ministru al internelor, a căutat dela început, să restabilească, ordinea sufletească în țară, voind să strângă la un loc, toate elementele capabile, care să dea un având și o muncă desinteresată binelui obștesc.

Tot în această calitate, Armand Călinescu, a dat o nouă îndrumare administrativă, prin legea administrativă din anul 1938, căutând o cât mai mare descentralizare și o cât mai dreaptă administrație.

In special noi magistrații, trebue să fim recunoscători memoriei marelui dispărut, care a știut să insufle în gospodăția comunelor, acel spirit de cinste și legalitate, pe care magistrații numiți de dânsul în calitate de primar, l-au adus în gospodăria comunelor din țară.

In calitate de ministru al apărării naționale, Armand Călinescu a făcut cea mai mare și cea mai bogată înzestrare a armatei, lucrând neîncetat pentru această instituție ziua și noaptea, pentru ca dușmanul să nu ne găsească nepregătiți și pentruca fruntariile țării să fie apărate și respectate.

De aceia, se cuvine ca în aceste momente, sufletul nostru să se prosterneze cu evlavie în fața mormântului marelui bărbat de Stat și patriot, aducându-i recunoștința noastră a tuturora, pentru munca și abnegațiunea cu care a știut să conducă țara și în acelaș timp să asigurăm înaltul guvern că magistratura își va face ca și până acum complet datoria, ținând cu demnitate steagul muncei și al desăvârșitei discipline, pentru rege și țară.

După aceasta d. *Ioan Gr. Popovici*, șeful parchetului, a spus: A cădea la datorie în serviciul patriei și al regelui, al ordinei și credinței în jurământul prestat, este o moarte de erou ce încununa cu lauri frumtea celui căzut. A răpune uu asemenea om ce este vesnic la datorie, treaz, neînfricat și priceput în serviciul patriei, în timpul în care orice cetățean conștient este necesar țării în care trăește, este o înaltă trădare!

Țara noastră, prin toată suflarea ei conștientă, mare și mică în frunte cu Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea, Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, Inalt Preasfântul Patriarh al Țării și înalții demnitari, a adus celui căzut la datorie prinosul de recunoștință.

Minoritățile din țara noastră, prin reprezentanții lor și toate țările străine au vestejit asasinarea primului ministru Armand Călinescu și au preamărit jertfa acestuia.

D. *Corneliu Pop*, consilier al baroului, în numele avocaților din Târnava-Mare se asociază la comemorarea marelui dispărut Armand Călinescu.

După aceasta s'au păstrat câteva momente de reculegere.

Domnii abonați sunt rugați ca la orice reclamație sau schimbare de adresă să binevoiască a ne trimite eticheta cu care primesc ziarul, iar spre a fi prompt serviți, la reînoirea abonamentului să lipească pe cuponul mandatului poștal eticheta abonamentului expirat.

Războiul va fi câștigat sau pierdut in aer

Părerea unui ofițer superior englez

Londra, 29 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite:*

Intr'un oraș din partea de sud a Angliei este instalată o școală de aviație ai cărei elevi aparțin „rezervei voluntare a aviației militare britanice".

Tineri între 18 și 25 ani sunt aleși și antrenați după cele mai bune metode.

Un ofițer superior englez a declarat că formarea piloților este tot atât de importantă ca construirea avioanelor. „Războiul va fi câștigat sau pierdut în aer. Părerea mea personală este că războiul va fi câștigat de Marea Britanie deoarece alți 20.000 tineri așteaptă să fie înrolați în aviație. Până acum n'am făcut apel la Dominioane, de unde vom putea avea câte 3.000 piloți pe lună. In Dominioane așteaptă să fie înrolați în aviație peste 30.000 tineri. Se știe că aviatorii din colonii sunt cei mai buni piloți din lume. Putem păstra cadența de 3.000 piloți lunar până la sfârșitul oricărui războiu. Inamicul nu poate face această sforțare".

Eficacitatea războiului submarin german comentată de un ziar spaniol

Madrid, 29 (Rador). — **Războiul submarin german și-a pierdut eficacitatea din primele zile ale conflictului, scrie ziarul Alcazar.**

Organizarea convoiurilor, întreținerea activității vaselor de patrulare și intrarea în acțiune a aviației — marea dușmană a submarinelor — precum și înarmarea vapoarelor comerciale sunt atât de jenante pentru activitatea submarinelor germane, adaugă ziarul, încât în ultimele zile acestea au putut reuși să distrugă câteva rare vapoare comerciale franceze și engleze.